

Sparbarometern första kvartalet 2014

Kompletterande uppgifter

Sparstockens utveckling senaste 5 åren (MSEK)

	Bank- inlåning	Trad- försäkring	Fond- försäkring	Fonder	PPM	Oblig. m.m.	Summa
QI-09	907 114	1 575 575	358 156	667 796	224 445	210 695	3 943 780
QII-09	938 867	1 617 554	424 439	739 084	266 456	207 358	4 193 757
QIII-09	940 808	1 680 306	457 262	821 512	289 563	203 475	4 392 926
QIV-09	947 223	1 703 022	494 658	886 175	340 163	210 682	4 581 922
QI-10	937 687	1 792 274	524 771	909 072	354 086	206 875	4 724 764
QII-10	972 686	1 779 132	523 035	879 733	341 785	197 527	4 693 898
QIII-10	997 837	1 845 527	543 296	952 831	350 593	194 564	4 884 648
QIV-10	1 035 545	1 832 446	581 105	974 340	408 482	184 063	5 015 980
QI-11	1 035 304	1 854 134	581 380	965 147	401 941	172 732	5 010 637
QII-11	1 069 228	1 873 461	588 574	894 355	400 431	173 494	4 999 543
QIII-11	1 096 052	1 824 850	532 741	855 095	340 514	175 041	4 824 294
QIV-11	1 129 460	1 841 815	556 939	858 532	392 034	175 858	4 954 637
QI-12	1 136 995	1 910 565	600 074	847 490	428 497	173 116	5 096 737
QII-12	1 185 088	1 917 622	587 003	870 119	413 300	169 504	5 142 637
QIII-12	1 207 140	1 970 914	609 355	923 925	428 753	169 144	5 309 230
QIV-12	1 224 949	1 981 038	626 367	933 346	475 153	165 008	5 405 861
QI-13	1 225 871	2 052 695	664 304	996 810	499 619	164 750	5 604 048
QII-13	1 260 935	2 063 704	672 392	990 239	507 210	167 503	5 661 984
QIII-13	1 269 887	2 062 885	702 760	1 017 363	531 005	169 472	5 753 372
QIV-13	1 294 407	2 112 653	738 048	1 068 537	600 661	170 162	5 984 468
QI-14	1 289 310	2 205 796	763 430	1 105 100	614 006	170 335	6 147 977

Stockändring (MSEK)

	QI-14	QIV-13	QIII-13	QII-13	QI-13	QIV-12	QIII-12	QII-12	QI-12
Stockförändring	163 509	231 096*	91 388	57 936	198 187	96 632*	166 593	45 900	142 100

*QIV 2011 inkluderar nysparande i premiepensionen med 32 100, QIV 2012 32 600 och QIV 2013 35 000.

Nysparandet (MSEK) - brutto respektive netto - uppgår till:

	QI-14	QIV-13	QIII-13	QII-13	QI-13	QIV-12	QIII-12	QII-12	QI-12
Nysparande	40 071	68 999*	14 841	53 012	36 511	68 304*	10 709	42 239	19 724
Nyupplåning	31 024	34 650	33 439	40 188	28 489	27 446	28 942	37 623	23 996
Nettosparande	9 047	34 349	-18 598	12 824	8 022	40 858	-18 233	4 616	-4 272

* QIV 2012 32 600 och QIV 2013 35 000.

Hushållens skulder, miljoner kronor

(Källa: Riksbanken, CSN)

	Bostad	Konsumtion	Övrigt	CSN	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
QI-10	1 894 693	152 836	324 032	185 269	2 556 830	+ 1,5 %	+ 8,7 %
QII-10	1 941 867	156 261	328 207	186 151	2 612 486	+ 2,2 %	+ 8,3 %
QIII-10	1 977 297	153 452	345 973	187 033	2 663 755	+ 2,0 %	+ 8,4 %
QIV-10	2 016 525	153 167	348 171	187 915	2 705 778	+ 1,6 %	+ 7,4 %
QI-11	2 038 918	154 021	352 802	188 784	2 734 525	+ 1,1 %	+ 6,9 %
QII-11	2 071 262	159 044	357 670	189 654	2 777 630	+ 1,6 %	+ 6,3 %
QIII-11	2 098 198	160 374	360 394	190 523	2 809 489	+ 1,1 %	+ 5,5 %
QIV-11	2 125 706	162 573	361 207	191 393	2 840 879	+ 1,1 %	+ 5,0 %
QI-12	2 143 857	163 795	364 895	192 328	2 864 875	+ 0,8 %	+ 4,8 %
QII-12	2 171 137	166 469	371 629	193 263	2 902 498	+ 1,3 %	+ 4,5 %
QIII-12	2 194 104	165 929	377 209	194 198	2 931 440	+ 1,0 %	+ 4,3 %
QIV-12	2 223 198	166 540	374 016	195 132	2 958 886	+ 0,9 %	+ 4,2 %
QI-13	2 246 293	168 339	377 041	195 702	2 987 375	+ 1,0 %	+ 4,3 %
QII-13	2 278 430	171 635	381 226	196 272	3 027 563	+ 1,3 %	+ 4,3 %
QIII-13	2 306 967	171 152	386 041	196 842	3 061 002	+ 1,1 %	+ 4,4 %
QIV-13	2 340 535	173 089	384 616	197 412	3 095 652	+ 1,1 %	+ 4,6 %
QI-14	2 367 055	174 771	386 523	198 327	3 126 676	+ 1,0 %	+ 4,7 %

Siffrorna i kolumnerna 2, 3 och 4 är hämtade från Riksbankens finansmarknadsstatistik. För siffrorna i kolumn 5 gäller att årsskiftessiffrorna är hämtade ur CSNs årsredovisning. Uppgifter för mellanliggande kvartal har interpolerats. Uppgifterna för kvartal 1, 2014 har tagits fram som en ökning motsvarande en fjärdedel av den budgeterade skuldökningen för 2014 enligt CSNs Budgetunderlag 2014-2016, tabellen "Låntagarnas skuld den 31 december, samtliga lån".

Marknadsvärden på bostäder, miljoner kronor

(Källa: SCB, maklarstatistik.se)

	Småhus	Borätter	Summa	Förändring föreg kvartal	Förändring föreg år
QI-09	3 191 624	1 084 875	4 276 499	-2,3 %	-3,0 %
QII-09	3 627 405	1 125 699	4 753 104	+11,1 %	+1,8 %
QIII-09	3 877 275	1 170 403	5 047 678	+6,2 %	+6,2 %
QIV-09	3 923 594	1 214 690	5 138 284	+1,8 %	+17,4 %
QI-10	3 961 431	1 252 959	5 214 390	+1,5 %	+21,9 %
QII-10	4 088 466	1 299 002	5 387 468	+3,3 %	+13,3 %
QIII-10	4 111 466	1 326 282	5 437 748	+0,9 %	+7,7 %
QIV-10	4 118 332	1 360 414	5 478 746	+0,8 %	+6,6 %
QI-11	4 109 065	1 366 898	5 475 963	-0,1 %	+5,0 %
QII-11	4 154 838	1 352 286	5 507 124	+0,6 %	+2,2 %
QIII-11	4 136 953	1 337 794	5 474 747	-0,6 %	+0,7 %
QIV-11	3 996 833	1 345 504	5 342 337	-2,4 %	-2,5 %
QI-12	3 951 429	1 384 353	5 335 782	-0,1 %	-2,6 %
QII-12	4 023 705	1 429 497	5 453 202	+2,2 %	-1,0 %
QIII-12	4 083 578	1 449 107	5 532 685	+1,5 %	+1,1 %
QIV-12	4 060 806	1 481 452	5 542 258	+0,2 %	+3,7 %
QI-13	4 014 384	1 555 184	5 569 568	+0,5 %	+4,4 %
QII-13	4 139 072	1 625 242	5 764 314	+3,5 %	+5,7 %
QIII-13	4 187 560	1 671 021	5 858 581	+1,6 %	+5,9 %
QIV-13	4 222 682	1 692 742	5 915 424	+1,0 %	+6,7 %
QI-14	4 221 157	1 760 452	5 981 609	+1,1 %	+7,4 %

Metodupplysningar, teknisk beskrivning

Säsongvariationer

Banksparandet är normalt större under första halvåret med regelbundet återkommande utflöden under semestermånaden juli och julmånaden december. Under juni ökar tillgodohavandena på grund av skatteåterbäringen. Försäkringsbolagen har sin tyngdpunkt i inflödet under årets första kvartal:

2007	64%
2008	49%
2009	40%
2010	52%
2011	76%
2012	86%
2013	80%

Traditionell försäkring

Uppgifterna om traditionell försäkring är hämtade från bolagens rapportering till Finansinspektionen. Rapporteringen är bruttorapportering, d.v.s. den avser även lånefinansierade tillgångar. Försäkringsbolagen har normalt obetydliga skulder vid sidan av de försäkringstekniska skulderna, därför har bolagens hela tillgångsmassa kunnat räknas som hushållssparande. Den bokföringstekniska hanteringen av repor kan emellertid innebära stora svängningar i den synliga tillgångsmassan hos livförsäkringsbolagen, svängningar som inte har någon motsvarighet i förändringar i bolagens reella ställning. Handelsbanken-koncernen redovisar uppgifterna i en särskild Factbook, som använts som underlag. Samma gäller Skandia Liv. Därvid har traditionell försäkring och depåförsäkring räknats som traditionell försäkring, medan fondförsäkringen redovisats för sig.

Obligationer

Till och med andra kvartalet 2011 har uppgifter om obligationer hämtats dels från NASDAQ-OMX månadsrapporter, dels från uppgifter som inhämtats från NGM, avseende NDX-obligationer. För NASDAQ-OMX har det funnits uppgifter om emitterad volym för obligationslånen på kurslistan. I samband med en systemändring hos NASDAQ-OMX försvann dessa uppgifter från och med rapporten per 2011-06-30. För närvarande har det inte varit möjligt att inhämta detaljerade uppgifter från NASDAQ-OMX eller andra källor. För de tre kvartalen som följde därefter användes uppgifterna från NGM (cirka 25 procent av den noterade obligationsstocken), dels siffrorna från NASDAQ-OMX 2011-06-01 omräknade med förändringen i Riksbankens databas för de finansiella institutens balansräkningars obligationslån. Från och med andra kvartalet 2012 har det gjorts en generell omräkning också för NGM. Eftersom en generell justering av detta slag inte ger några uppgifter om marknadsandelarnas utveckling har uppgifterna om marknadsandelar på obligationsmarknaden ej tagits med i de senaste utgåvorna av Sparbarometern. För den totala sparmarknaden har obligationsmarknaden (som är 2,9 procent av hushållens sparande – direktägda aktier och bostäder oräknade) tagits med och marknadsandelar för totalmarknaden har redovisats per bolag, som hade stocken förändrats lika för alla bolag sedan QII 2011.

Hushållens direktägande av aktier

SCB redovisar i sina Finansräkenskaper (Fm 17 SM) kvartalsvis hushållens direktägande av aktier. Senast tillgängliga uppgifter är från 2013-09-30, då hushållens och hushållens intresseorganisationers direktägande av svenska och utländska börsnoterade och onoterade aktier uppgick till 1 593,634 miljarder kronor. Stockholmsbörsen gick under perioden september-december 2013 upp med 6,2 procent. Vid ett antagande om nettosparande noll i aktier bör hushållens aktieportfölj den 31 december 2013 ha varit värd 1 692,702 miljarder. SCB bearbetar halvårsvis aktieböckerna hos Euroclear för att få underlag till statistiken. För de mellanliggande kvartalen görs omräkningar baserade på bland annat kursutvecklingen.

SCB har i samband med publiceringen av finansräkenskaperna (andra kvartalet 2013) gjort en marknadsvärdering av hushållens innehav i onoterade aktier, enligt en modell från Eurostat. Med hjälp av denna modell har svenska icke-finansiella företag som inte är noterade marknadsvärderats i förhållande till noterade bolag inom samma bransch. Beräkningen bygger på information om hushållens mottagna utdelningar i onoterade aktiebolag i förhållande till totala utdelningar för onoterade aktiebolag.

Hushållens ägande av fonder

I Sparbarometern ingår samtliga fonder på den svenska marknaden, såväl svenska som utländska fonder – i den mån de finns upptagna i den svenska statistiken eller ingår i PPMs fondutbud. Hushållen svarar för merparten av fondinnehavet, men även företag, stiftelser och andra juridiska personer har ett betydande fondinnehav. Den del av fondinnehavet som ägs via fondförsäkring

eller premiepensionssparandet redovisas för sig i två egna kolumner. SCBs redovisning av hushållens och hushållens intresseorganisationers direkta fondägande (svenska fonder+utländska fonder) per den 30 september 2013 är 711 miljarder kronor eller 70 procent av de fonder som finns upptagna i Sparbarometern samma dag.

Hushållens ägande av bostäder

Sparbarometern inkluderar översiktliga uppgifter om hushållens ägande av bostäder, dels småhus (både villor och fritidshus), dels bostadsrätter. Basen för uppgifterna om småhusägandet är taxeringsuppgifter och fastighetsprisstatistik. Utgångspunkt för sammanställningen är det fastställda taxeringsvärdet för 2012, som multiplicerats med 1,33 (taxeringsvärdet ska motsvara 75 procent av marknadsvärdet). Vid 2012 års taxering av småhus ska taxeringsvärdet motsvara 75 procent av marknadsvärdet för 2010. Permanenta småhus och fritidshus har räknats separat och summerats till 3 924 miljarder kronor (fjärde kvartalet 2009). För tidigare perioder bygger värdena på andra beräkningsmetoder, men från tredje kvartalet 2007 beräknas värdena separat för permanenta småhus och fritidshus med en upp- eller nedräkning med respektive fastighetsprisindex enligt SCBs databas. Den nu använda beräkningsmetoden ger lägre värden, men utgångspunkten juni 2007 har ungefär samma värden.

För bostadsrätter har uppgifter i SCBs finansstatistik använts. De uppgifterna är framräknade på ett schablonmässigt sätt och bygger på antaganden om genomsnittstorleken på lägenheter och kvadratmeterpriser i olika delar av landet. Siffrorna tar hänsyn till omvandling av hyresrätter till bostadsrätter, men beräkningsmetoderna är förhållandevis grova. Senaste uppgiften är från den 30 september 2013 och har för att få värden för den 31 december 2013 uppräknats med den genomsnittliga utvecklingen på bostadsrättsmarknaden under fjärde kvartalet 2013 jämfört med tredje kvartalet 2013, 1 procent. Sedan 2010 har SCB använt en ny metod för beräkningen av det kalkylerade bostadsbeståndet. Den nya metoden innebär säkrare och mer exakt uppräknings av antalet bostadsrätter, vilket har justerats för tidigare år (från första kvartalet 2003). I samband med att SCB publicerade finansiella rapporter kvartal 2 (2012) reviderades hushållens tillgångar i bostadsrättsandelar enligt den nya beräkningsmetoden. På grund av att de reviderade ställningsvärdena ligger på en högre nivå än de gamla har det uppstått ett tidsseriebrott i hushållens ägande av bostadsrättsandelar mellan fjärde kvartalet 2002 och första kvartalet 2003.

Nordea

Nordbanken började under första halvåret 1998 sälja fondförsäkring för det finländska fondförsäkringsbolaget Merita. Merita (numera Nordea) rapporterar via Nordea nyteckning och premieinkomster till Svensk Försäkring (och Finansinspektionen). Dessa inrapporterade siffror har använts i sammanställningen. Värdet på placeringsportföljen har under åren 2006-2008 hämtats direkt från Nordea, medan tidigare års värden uppskattats med hjälp av flödesuppgifterna och antaganden om värdeutvecklingen på portföljen. Samma metod har tillämpats för åren 2009-2014.

Definitioner

Obligationer m.m. Uppgifterna om premieobligationer och riksgäldskonto hämtas från Riksgäldskontoret, vartill kommer äldre uppgifter från NASDAQ-OMX och NGM/NDX samt en justering av dessa uppgifter baserad på Riksbankens databas över de finansiella institutens balansräkningar. Privatobligationer definieras i Sparbarometern som det som tidigare fanns redovisat hos NASDAQ-OMX samt det som är redovisat hos NGM/NDX. Fram till och med första kvartalet 2011 fanns även privatobligationer emitterade av Stadshypotek Bank handlade direkt genom Handelsbanken med i sammanställningen. Den aktuella volymen har successivt sjunkit i takt med att obligationerna förfallit och den totala volymen uppgick den 31 mars 2011 till 515 miljoner kronor, med en minskningstakt på 200-300 miljoner per kvartal. Till privatobligationer räknas även aktieindexobligationer. Privatobligationer redovisas med nominella värden såväl när det gäller stock som förändring och nysparande. Detta innebär att siffrorna blir något missvisande, särskilt i samband med emission av nollkupongsobligationer, men alternativet att redovisa siffrorna till marknadsvärde hade skapat ännu större problem i samband med ränteförändringar.

Källor

Sparstocken

Bankinlåning. Inlåning från hushållen enligt Riksbankens redovisning (via SCBs databas). I bankinlåningen inräknas också den del av IPS-sparandet som placerats på inlåningskonto i bank.

Traditionell försäkring och fondförsäkring. Uppgifter från Svensk Försäkrings statistik, siffrorna bygger på försäkringsbolagens redovisade placeringar och kan därför något avvika från det redovisade försäkringskapitalet.

Fonder. Grundmaterial från Svensk Fondstatistik (MoneyMate). Siffrorna är justerade för den del av fonderna som avser fondförsäkringssparande och PPM-sparande.

Nysparande

Bankinlåning. Stock vid aktuella tillfället för inlåning från hushållen minus beräknad ränta som hämtats från Riksbankens Finansmarknadsstatistik. För IPS-inlåning på konto har från 2012-IV tillämpats den räntesats som Handelsbanken (störst på IPS-marknaden) erbjuder.

Försäkringssparande. Premieinkomst./ . försäkringsersättningar ./återbäring* ./återköp, siffrorna hämtade från Svensk Försäkrings kvartalssammanställningar.

*Den del av återbäringen som utbetalats under kvartalet

Fonder. Uppgifter från Svensk Fondstatistik/Moneymate. Sammanställningen omfattar flertalet stora fondbolag.

Obligationer m.m. Förändring i nominella värdet av obligationsstocken och stockförändringen i statliga sparformer (riksgäldskonto och premieobligationer).

Premiepension. Förändring i av Pensionsmyndigheten (tidigare PPM) angivet nyanskaffningsvärde för fonderna under de perioder då placeringar i premiepensionssystemet gjorts.

Strukturförändringar m.m. (de senaste fem åren)

- Svenska Lärarfonder förvärvades under tredje kvartalet 2011 av Folksam. Per den 30 juni redovisas de under den hittillsvarande ägaren Skandia, per den 30 september under Folksam. Svenska Lärarfonder hade 2011-06-30 tillgångar på 5 377 MSEK eller 0,3 av de fonder som rapporterades, 2011-09-30 var tillgångarna 4 630 MSEK, se dock även följande punkt
- Från fjärde kvartalet 2009 redovisar Moneymate inte längre Folksams fonder separat. Dessa ingår numer i Swedbank (se nedan).
- Den 20 januari 2009 förvärvade Swedbank Banco Fonder. Bolaget ägdes av ABN AMRO Bank, som i slutet av 2007 förvärvades av tre internationella banker, varvid det svenska bolaget tillföll det belgiska bankbolaget Fortis. Det var Fortis som sålde Banco Fonder till Swedbank. Eftersom transaktionen skedde under 2009 räknas Banco Fonder för fjärde kvartalet 2008 fortfarande till gruppen "övriga", för att från första kvartalet 2009 redovisas som en del av Swedbank.